

SLOVENSKI NAROD.

[Izbeja] vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštovina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Ptujske volitve.

Od Drave.

Volitve za okrajni zastop ptujski so izpale neugodno za slovensko stranko. Ta je izgubila večino; na nje mesto je stopila stranka nemških in nemških mestjanov, kateri so se pridružili graščaki in par kmetov iz dajalcev. Kdor ne pozna razmer na tanko, ne more razumeti, zakaj je toliko borbe za okrajne zastopce, zakaj ne more slovenska stranka v nekaterih okrajnih zastopih sploh priti do večine, n. pr. v Mariboru, zakaj si v drugih ni mogla ohraniti večine, n. pr. v Slovenski Bistrici, Brežicah, Ptuj.

Va. Stajerskem so se okrajni zastopi vpeljali z zakonom z dne 14. januarja 1866, št. 19. dež. zak.

Kakor drugi deželni zakoni, ima tudi ta namen, škodovati kmetškemu ljudstvu in kmetškim občinam, služiti v korist mestom in trgovcem ter teh prebivalstvu. Zakon očitno protežira mesta in trgovce in zapostavlja kmetške občine. Volitve v okrajne zastope se vrše po skupinah. Prvo skupino tvorijo veliki posestniki, drugo mesta in trgi, tretjo najvišje obdačeni trgovci in obrtniki, četrto kmetške občine.

Zakon določa, da ima vsaka skupina enako število mandatov, n. pr. v Ptuj vsaka deset. Tako so mandati po zakonu razdeljeni, ne glede na to, koliko volilcev vsaka skupina šteje in koliko davka plačajo volilci vsake skupine. Vsak lahko ugané, da so povsodi na Stajerskem po zakonu mandati dveh skupin mestjanom in tržanom zagotovljeni, namreč skupine mest in trgov ter najvišje obdačenih trgovcev in obrtnikov, ker ti skoro izključno le po mestih in trgih stanejo. Polovico vseh mandatov tedaj lahko dobijo Nemci in nemčurji povsodi zase, ker imajo vsa mesta in večina trgov zase. Natanko po teh razmerah je prirojen deželni zakon o okrajnih zastopih na Stajerskem.

Da se zagotovi odločilna večina, treba je le, da se pridobijo mandati tretje skupine, velikega posestva. Na Stajerskem imajo mestjani in tržani povsodi tudi zemljišča. Ta dajo mnogim volilno pravico še v tretji skupini. Kjer ta e zadostuje, tam pomaga podkupovanje, nemško uradništvo in izdajstvo! Zakon obsega krivico nasproti kmetškemu ljudstvu in kmetškim občinam, da si človek veče in grše misli ne mora. Ko bi bili hoteli napraviti pravičen deželni zakon, pravičen za vse skupine, morala bi biti pri razdelitvi mandatov na posamezne skupine merodajna svota davka, katera je volilec vsake skupine v plačilo predpisana. To bi bila edino prava in pravična razdelitev mandatov. Na podlagi take razdelitve bi dobile kmetške občine dosti več mandatov, v ptujskem okraju največ mandatov! Po veljavnem zakonu so imeli najvišje obdačeni trgovci in obrtniki ptujski pri zadnji volitvi deset mandatov, dasi njim predpisani obrtni davek niti 6000 K ni znašal; kmetške občine pa tudi le deset mandatov, skoravno tem predpisani zemljiški in domovni davek znaša nad 140.000 kron! Lopovstvo, golo in pristno lopovstvo! To so razlogi, zakaj Slovenci mariborskega okraja ne morejo dobiti večine v okrajnem zastopu, zakaj so Slovenci ptujskega okraja izgubili mandate velikega posestva pri zadnji volitvi in s temi večino v okrajnem zastopu. V ptujskem okraju pride še tudi v poštev, da se kmetška posestva kosajo, da kmetški posestniki odprodajajo, delijo posestva med otroke. Število velikih posestnikov ne narašča, ampak pada. Vrh tega je c. kr. okrajno glavarstvo v Ptuj — gotovo le Slovincem na ljubo — zaukazalo, da se je moral vsakemu posestniku pri davku odtegniti 15% popust pri zemljiškem davku in 12½% pri razredovini oziroma hišnonajemninskem davku! Vsa ta teža so izgubili kmetški ve-

liki posestniki nad dvajset glasov! To so glavni vzroki, da so Slovenci ptujskega okraja pri zadnji volitvi za okrajni zastop propali! Treba pa je poznati tudi postranske vzroke. Slovenci ne poznamo stalnosti in vztrajnosti. Že od leta 1886 smo imeli Slovenci večino v okrajnem zastopu, to je nekaterim že predolgo trajalo; želeli so si spremembe. Načelnik g. Zelenik je storil, kar je bila njegova dolžnost, kolikor je mogel. Vsakemu in vsem ni mogel ustreči! Da je vztrajal na svojem mestu, za to mu gre zahvala. Ako bi on ne bil prevzel mesta načelnika, bi Slovenci sploh ne imeli načelnika! Kajti izmed vseh kmetških posestnikov, kateri so bili v zadnji dobi udje okrajnega zastopa, ni bil nobeden sposoben in zmožen za ta posel; drugod pa tudi ni bilo najti Slovencev za to mesto! Čemu tedaj neumno zabavljanje, grajenje in napihovanje? Tudi kandidatje so se za obe skupini vsiljevali in od vseh strani ponujali! Vsek je sam sebe smatral za najposobnejšega kandidata; občine so kar komandirale, da boče in mora vsaka imeti svojega zastopnika! Prav težko je bilo, ljudem dopovedati, da se mora deset mandatov razdeliti na 78 kmetških občin, da ne more dobiti vsaka občina svojega zastopnika. To je jasno, pa trda buča ostane trda! Županje in občinski odborniki bodo imeli časa dovolj, da premišlujejo, kam dovede trmeglavost!

Ti in veliki posestniki pa naj primerjajo besede »Stajerca« z dejanji njegove stranke, da se prepričajo, da se list kmetom le hlini, da vse obrekuje, kar je slovenskega in vse hvali, kar je nemškega ali nemškega! »Stajerca« je vedno pridigoval, da naj kmet le kmeta voli, da si naj volilci sami kandidate izbirajo. V Ptuj pa Nemci in nemčurji niso vprašali volilcev, kdo se naj postavi kandidatom. Izbrali so

za kandidate velikega posestva kar štiri nemške graščake, tri obrtnike in trgovce in za parado tri kmete. In vse je moralo te kandidate voliti! Tudi nemški kmetje so morali za graščake glasovati, in so za nje glasovali, dasi teh kandidatov niso kmetje izbirali, ampak le mestjani!

Tudi pred doktorji, duhovniki, učitelji, sploh pred študiranimi Slovenci je svaril »Stajerca«, češ ti niso prijatelji kmeta! Mestjani pa so volili v okrajni zastop oba nemška odvetnika, zdravnika dra. Trautla in vse druge študirane in zavedne nemške trgovce in obrtnike! Tako postopajo Nemci in nemčurji, za katerih koristi se poteguje, dela in piše list »Stajerca! Slovenci bi naj imeli v okrajnem zastopu le može, straho petneže, duševne sirote, da je tem preje mogoče slovensko stranko vgnati, potlačiti, okrajno gospodarstvo spraviti v nered itd. To je bila vedno politika slovenskih nasprotnikov, katere pa večina slovenskih listov ne upošteva, ne pobija kakor bi bila naloga in dolžnost! Tu ne morejo delati posamezne csebe čudežev, tu mora nastopiti narodna stranka in vse pošteno časopisje!

Vojna na Daljnem Vztoku.

Obče se je mislilo, da pride prve dni meseca aprila do prvih večjih spopadov med obema vojujočima se silama na kopnem. To domnevanje se ni izpolnilo. Nasprotno, zdi se, kakor da bi v vojnih operacijah nastopila baš v tem času splošna stagnacija, vsaj ako se sodi po tem, da ni zadnje dni niti enega poročila z bojnega polja. Toda ta sodba bila bi neutemeljena, zakaj baš to dejstvo, da so izostale vse vesti, dokazuje, da je pričakovati v najkrajšem času važnih dogodkov z bojišča. Ni dvoma, da se obe stranki pripravljata z vsemi silami, da udarita druga ob

drugo z odločilnim uspehom v veliki bitki. Vsaka stranka pa skrbno prikriva svoje naklepe in vojne načrte, ker je večinoma le od tajnosti teh načrtov odvisno, da se nasprotnik preseneči in se nepripravljenemu zada občuten udarec. Vojni korespondenti torej ne morejo ničesar izvedeti o vojnih akcijah, kar pa še ni dokaz, da bi bilo na bojišču vse mirno in da bi se ne bilo ničesar važnega prigodilo.

Ta navidezni mir na bojnem polju je kakor brezvestje pred viharjem, ta mir je znamenje, da se je že v najkrajšem času naupati, da se sprimeta glavni sovražni armadi k odločilni bitki.

Tudi na morju ni bilo zadnje dni nikakih važnih dogodkov. Sicer se je iz Londona poročalo, da je admiral Togo v noči med sredo in četrtkom znova poskusil zapreti izhod ruskemu brodomu iz portarturškega pristanišča, toda ta vest, ki ni vedela celo navesti nikakih podrobnosti, že takoj sprva ni bila verjetna, sedaj pa se lahko smatra za popolnoma izmišljeno, ker se še dosedaj ni potrdila. Ako bi bila ta vest resnična, bi jo bil admiral Makarov, ali namestnik Aleksejev brez dvoma nemudoma sporočil v Petrograd, kakor se je dosedaj še vedno zgodilo, saj so prva važnejša poročila z bojišča do sedaj še skoro brez izjeme došla preko Petrograda. Vsekakor pa se ne dá dvomiti, da bodo Japonci skoro zopet napadli Port Artur, ali vsaj poskusili zabarikadirati pristanišče in morda ni popolnoma neutemeljena kombinacija nekaterih listov, da namerava admiral Togo z vsemi svojimi silami napasti Port Artur baš o velikonočnih praznikih, katere slavé Rusi 10. in 11. t. m., ker meni, da se mu bode ta čas napad najlažje posrečil z ozirom na to, da morda rusko brodomo o teh praznikih ne bo tako pazno, kakor sicer.

LISTEK.

Pro in contra Haeckel.

Do srca sem se vzradostil, ko sem v listku »Slov. Naroda« videl, da je vnet slovenski prirodoslovec smatral za primerno, opozoriti svoje rojake na 70. rojstni dan Ernesta Haeckla, ki se ga je slovesno spominjal ves kulturni svet. In ne malo je povzdignilo moj slovenski ponos, da imamo sedaj, kar se nam je zdelo še pred enim desetletjem nedosegljivo, namreč glasilo, ki se upa s pravo Haecklovo neustrašenostjo javnosti pokazati, da so kolikor toliko tudi med skromnim slovenskim narodom strte ne le nekdanje sponje političnega suženjstva, nego tudi duševnega jarma cerkvenih zapovednikov. Nobene slovenske društvene publikacije in noben časnik ali leposloven list še danes nima poguma, naravnost govoriti o uspehih moderne znanstvene gledi nazorov o vesoljni prirodi in o bistvu človeškega telesnega in duševnega organizma, kakor edini »Slov. Narod«. Značilno je za naše tesne razmere, da se le politični list drzne dotekniti temelj-

nih zaključkov moderne filozofije, ki se ponosno nazivlje znanost vseh znanosti in je sedaj prosta vseh vezij, dočim je bila nedavno šele theologiae ancillans.

V ozkih predalih političnega lista je seveda le možno nakratko opozoriti slovenske probujene rojake na zmagonosnega zastopnika idej, ki so najslavnejše pridobitve vsem mnogotisočletnem razvoju človeštva.

Trojni nauk o razvoju: Kant-Laplaceov astronomski o razvoju našega solnčnega sistema, Lyellov geološki o razvoju naše zemlje in Lamarck-Darwinov biološki o razvoju živih bitij je v istini šele z epohalnimi Darwinovim delom dovršen, in Haecklova zasluga je, da je zlasti globokosežni nauk o biološkem razvoju prodl po vsem kulturnem svetu. Njegova zasluga je, da je smelo izrekel vse posledice tega nauka, da je z njimi strl mitiške tradicije minulih tisočletij, ki jih je izza davne preteklosti naroda Izraelcev vzdrževal goljufiv sijaj mogočnih avtoritet. Da je Haeckel izšel iz borbe zmagovit, to moramo spoznati vsak dan. Vzemimo v roke v kateremkoli kulturnem jeziku pisano knjigo o splošnih vprašanjih socijologije, politike,

narodne ekonomije, etike, psihologije, filozofije, prirodopisja itd. — povsodi srečamo ideje, kojih zago vornik je bil Haeckel.

Duševni velikan ne čuti sramote v tem, ako se je rodil od preproste matere. Napoleon zaradi tega ni manjši, ker se je povzdignil iz nižave na vrhunec človeške moči — prav tako je Haeckel naglašal, da dostojanstvo človeštva ni umanjšano, ako je moderno prirodoslovje razkrilo istino, da moramo izvor človeštva iskati v vrhuncu živalstva in ne v gruči ilovice, kakor so nas učili, ko smo bili otroci. Nasprotno! Iz skromnega početka se je človek dvignil do one doba, ko mu je kos kamna bil edino orodje v težki borbi za obstanek, napredujoč je našel baker, pozneje bron kot dosta pripravnejšo snov za orodje in orožje, in končno železo, ki znači še sedanjo dobo kulturnega razvitka. Polagoma se mu je razvijal duh, domišljija mu je ustvarila boga v človeški podobi, in po mnogih tisočletjih napredovanja je zasijala klasična doba kulture Grkov in Rimljanov. Čeprav jo je nemila usoda pogazila, oživela je zopet in se povzpela do strme višine današnje vsestranske izomike. Vsa ta

lestva napredka nam je neizpodbiten dokaz ne le o čudovitih sposobnostih človeškega telesnega in duševnega organizma, nego tudi dokaz, da je spolnjenje zlasti človeškega razuma in volje, znanstva in etike, torej temeljev človeške družbe v bodočnosti neomejeno, da nepristano napredujočemu človeštvu blesti v daljni prihodnosti prava aurea aetas, in da vsi, ki delamo za napredek naroda, pripravljamo tla takovim idealnim smotrom! Tak nauk vznikel iz splošnega prirodnega zakona o razvoju je menda plemenitejši, nego oni, da mora človek vedno živeti v zavesti, da je črv, ki se najvije v prahu pred onimi, ki pravijo, da so božji namestniki, a so polni neiztrebljenih človeških slabostij in se upirajo napredku.

Bilo bi malo častno za Slovence, ako bi se v javnosti nikdo ne bil spomnil idej, ki bodo za vso bodočnost temelj znanstva in človeške družbe, in za njih poglavitnega zagovornika, ko je praznoval s sedemdesetletnico svojega življenja tudi zmago svojih naukov. Umljivo pa je, da se je zoper članek »Slov. Naroda« zagnal v glasilo klerikalizma zagovornik nazadnjaštva. In ob kaj se je

najprvo zadel?! Ob osebo onega, ki se je osmeli svoje rojake opozoriti na delovanje jenskega učenjaka. Sestavek je malo vreden, češ, saj ga je pisal Boris Zarnik, mlad človek, slepo zaverovan v svojega učitelja!

Tudi jaz, ki sem se oveselil zaslužnega članka neznanega mi pisatelja, sem bil mlad človek, ko sem si l. 1875. pribavil čisto izdajo Haecklove Schöpfungsgeschichte in sem se navduševal ob ondi jasno razloženih naukih. Sijajno so premagali predsodke, vsajene v moje spoznanje in čutenje še izza otroških let. Knjiga mi je osvobodila duha in položila nov temelj etički spopelnitvi. Člamlam jo danes po skoro 30 letih tako visoko kakor takrat, ko sem jo čital prvokrat, in ako pisatelju listka v »Slov. Naroda« ni drugega treba, ko da ga podpira moška zrelost, rad mu članek podpišem.

Nasprotniki se kaj radi zgrajajo ob tem, kaj bo z moralo, ako obveljajo Darwin-Haecklovi nazori. Seveda se ne potrudijo, da bi etičke knjige, zasnovane na novi podlagi, prečitali in preštudirali. Najobširnejše je razpravljalo o novi etiki Carneri (Sittlichkeit und Darwinismus, Grundlegung der Ethik etc.) in profesorski kolegij dunajske univerze

No, pa admiral Makarov bo Japoncem že pokazal, da so delali račun brez krčmarja.

Rusi prodirajo s severa na Korejo.

Iz Petrograda se poroča, da prodirata dve ruski diviziji z gorekimi streli z južne Uzurske dalje na jug. Ena divizija se pomika ob reki Tu men proti jugu, druga pa ob vzhodni korejski obali. Kakor se javlja, je prvi ruski oddelek že došel na goro Paktonsan ob izviru reke Jaiu in bo prodiral po tej dolini dalje na jug. Druga divizija je zasedla Pukčen, ki se nahaja ob glavni cesti v Vensan, okoli 150 km od mesta, kjer se Japonci izkrcavajo. Predstraže so že došle v Hamheun, 83 km od Vensana. Južno od Hamheuna je zbrana močna japonska armada, ki brani krilo glavne vojske v Vensanu. Ruske in japonske predstraže so že oddaljene kakih 90 km druga od druge.

Admiral Makarov carjenemu telesnemu zdravniku.

Admiral Makarov je poslal carjevemu telesnemu zdravniku dr. Isajevu, ki je poslal portariški posadki raznih darov, tole brzojavko: Zahvaljujem se iskreno na pošiljki daril moštva in oficirjem Zadrja, moč, ko so napadli Japonci trdnjavo, je bila vroča, a tudi v bližnji bodočnosti se ni nadejati mirnejših časov. Jaz spim oblečen, da sem lahko pravočasno na mestu, kamor me kliče dolžnost, zato ne morem paziti na svoje zdravje, kakor mi Vi priporočate. Navzlic temu pa se počutim razmeroma dobro.

Ruske vojne ladje preže na japonske.

Iz Kadsa na Španskem se poroča, da je tja dospela, ruska oklopna »Aurora« z več torpedovkami, ki dan in noč preži na neko japonsko vojno ladjo, ki ima te dni prepluti morskoo očino Gibraltar. V petek je bilo sporočeno, da se bliža Gibraltarju.

O vladivostoški eskadri.

O vladivostoškem brodomu se širijo v Londonu najrazličnejše vesti. Med drugim poročajo londonski listi, da se je eskadra nedavno zopet vrnila v Vladivostok. Za časa svojega križarjenja je zaplenila več trgovskih ladij in potopila neko japonsko križarko.

Nagodbo z Ogrsko.

Budapešta, 4. aprila. Dopisnik »Egyetertesa« je imel razgovor z avstrijskimi poslancema grofom Dzieduszyckim in dr. Fuchsom o političnem položaju v Avstriji in o mnenju, kako se bo

je pisatelja za njegovo delovanje častno odlikoval. Glede stvari same bodi tukaj le rečeno, da Haeckel sam krepko zavrača očitane navedenega materija lizma. Globoka resnica je, pravi, da istinita vrednost življenja ni v materialnem uživanju nego v pravem delovanju, in prava sreča ni v posvetnem bogastvu nego v krepostnem življenju. Pač se mu zdi sedanja podlaga mladinske vzgoje, kolikor temelji v neresnici, barbarska. Temeljna zapoved njegove etike pa je: »Ljubi bližnjega kakor samega sebe!«

Da Haeckel v svojem obsežnem delovanju ni bil nezmotljiv, to priznamo

*) Nadaljujoč pravi: »Daher sucht man denselben (den ethischen Materialismus) vergebens bei ... Naturforschern und Philosophen ... diesen Materialismus muss man in den Palästen der Kirchenfürsten und bei allen jenen Heuchlern suchen, welche unter der äussern Maske frommer Gottesverehrung lediglich hierarchische Tyrannei und materielle Ausbeutung ihrer Mitmenschen erstreben. Stumpf für den unendlichen Adel der sogenannten rohen Materie und der aus ihr entspringenden herrlichen Erscheinungswelt; unempfindlich für die unerschöpflichen Reize der Natur, wie ohne Kenntnis von ihren Gesetzen, verketzen dieselben die ganze Naturwissenschaft und die aus ihr entspringende Bildung als sündlichen Materialismus, während sie selbst dem letzteren in der widerlichsten Gestalt fröhnen. (Schöpfungsgesch. pag. 33)

sklenila nagodba z Ogrsko. Grof Dzieduszycki je izjavil, da je bojazen, da bi se nagodba sklenila s § 14 edini varok, zaradi česar ne pride do sprave med strankami. Vsi trezni sloji bi morali delovati na to, da bi se s § 14 ne ponižal avstrijski parlament ter se spravljal o grška ustava v nevarnost — Dr. Fuchs je izjavil, da upa, da Čehi po Veliki noči ustavijo obstrukcijo. Toda težko je reči, kako stališče zavzamejo posamezne stranke, tudi če pride do meritorne razprave o nagodbi. V njegovi stranki je mnenje neugodno. Vsekakor se bo morala zvišati kvota za Ogrsko, ker je sedanja skrajno neugodna. Ogrska pa bo morala tudi za vsak slučaj skleniti nagodbo s § 14. Ako se pa temu upre, ni mogoče v Avstriji napraviti parlamentarnega reda, potem pač mora razvozlati vozni krona.

Madjarska šola na Dunaju.

Budapešta, 4. aprila. Resni ogrski listi poročajo, da namerava minister Khuen-Hedervary ustanoviti na Dunaju madjarsko šolo. Ker se stavijo temu načrtu velike težkoče, hoče grof za sedaj tako šolo napraviti v poslopu ogrskega ministrstva na Dunaju.

Ogrska socialna demokracija in narodnost

Budapešta, 4. aprila. Včeraj se je otvoril tukaj tridnevni strankarski shod ogrske socialne demokracije. Prvič pride tokrat v razpravo tudi narodnostno vprašanje. Ker je to edina organizacija, ki vpoštevata individualne potrebe in zahteve vseh nemadjarskih narodov, narašča zanimanje za njo posebno med Slovaki in Romuni.

Demonstracija proti Rusiji.

Belgrad, 4. aprila. V kraljevi navzočnosti so priredili socialni demokracije demonstracijo proti Rusiji. Demonstracije pa so se udeležili tudi nekateri radikalni visokošolci, ki jih je neki list napačno informoval, da Rusija iz sovražstva proti zarotnikom in sedanji vladi neče sprejeti prostovoljcev za vojno. Vlada je ruskemu zastopniku izrekla svoje obžalovanje. (Uradni list je namreč dne 2. t. m. objavil obvestilo ruskega poslanika Muravjeva, da se na carjev ukaz za sedaj hvalježno odklanjajo vse ponudbe prostovoljcev.)

Italijanska kraljeva dvojica v Črni gori?

Rim, 4. aprila. Poroča se, da bodeta kralj in kraljica, ki prideta kmalu v Bari, od tam napraviti izlet v Črno goro.

Položaj v Macedoniji.

Solun, 4. aprila. Turško prebivalstvo v Monastiru je baje vsled neprestanih naklepov vatašev tako razburjeno, da se ne upa iti iz hiš.

brez zadržka in lahkega srca. Vsa očitanja, ki jih je zoper njega navail »Slovenec« modrijan, pa pozitivnih zaslug jenskega učenjaka ne umanjajo. Očitane glade »potvarjanja klišejev« je Haeckel sam že l. 1876. ovrgel, ravnotakrat Semperja, Hiža in Du Bois Reymonda! Ako se nazori o bathybiju niso obdržali, odkrhnili se je s tem le eden kamen od veličastne zgradbe, drugega nič!

Istina je, da je Haeckel, prevzet navdušenja za svoje velike ideje, brzo in smelo zidal. Toda kdo se ne spomni Plutarhovega razmotrivanja, ali ima Aleksander Veliki svoj slavo pripisati bolj svoji hrabrosti ali sreči? Zaključek razmotrivanja je ta, da — pogumni ima srečo. Ko je Haeckel postavil svoj važni nauk o gastreji obrnilo so se celo nekateri njegovih pristašev do njega, češ, da je nauk predrzen. Kmalu pa se je zgodilo, da je Haeckel sam našel v prirodi, kar mu je bila zahtevala teoretiška dedukcija in drugi preiskovalci so najdbo potrdili in razširili. Z enako ženjalno smelostjo in čudovito srečo je Haeckel proučeval ontogenijo človekovo in kasneje najdbe so sijajno potrdile, kar so smatrali njegovi nasprotniki za zločin.

Zoper zaključno delo Haecklovo »Die Welträtsel« navaja »Slovenec«

Boje se resnih nemirov. Z ozirom na to, da se dolže civilne oblasti, da ne storijo svoje dolžnosti, je pač jasno, da se tako razburjenje umetno goji v nasprotovanje reformam.

Protiverske demonstracije na Španskem.

Madrid, 4. aprila. V Bilbau je prišlo dne 2. t. m. do krvavih izgredov. R-publikanci in demokratije so spremljali na pokopališče nekega umrlega sodruga. Nebeden duhovnik ni hotel voditi spreveda. Ta spreved je srečal cerkveno procesijo. Udeležniki pogreba so začeli v duhovnike lučati kamenje ter streljati na neko šolsko poslopje, kjer je policija imela zaprte tri demonstrante. Nato so demonstrantje naskočili cerkev ter jo hoteli zažgati, kar se jim ni posrečilo, pač pa so opustošili katoliško pokopališče. Nad 10 oseb je bilo težko ranjenih.

Dopisi.

Iz Postojne. V nedeljo, dne 27. marca, vršila se je v hotelu »Ribnik« javna produkcija gojenk našega zelo priljubljenega kapelnika, gospoda Lavrencija Kubišta, kateri si je pridobil vsled izbornih svojih zmoglosti v vseh tukajšnjih krogih, posebno pa med prijatelji glasbe veliko spoštovanje in odkrite simpatije. Posebno zanimanje gnalo me je istega dne popoldne k javni produkciji, zakaj te vrste nastop bil je za Postojno pač povsem nekaj novega, pa tudi bogata vsebina vspeveda obetala je mnogo izrednega muzikalnega užitka. In reči moram, da je bilo občinstvo, katero se je v prav častnem številu odzvalo kapelnikovemu vabilu, zelo prijetno iznenadeno nad točnim in naravnost vzornim prednašanjem posameznih klavirskih točk. Tako je gospica Milka Burgerjeva vzbudila s prvim svojim nastopom občno pozornost po svojem nevstrašenem, točnem in resnem prednašanju. Istotako točno in premišljeno sta proizvajali njeni mlajši sestri nekaj prav mičnih skladb ter sta nam pokazali, da imati lepo muzikalno nadarjenost. Prav ljubko je igrala mala hčerka gospoda župana in v natančnem taktu izvajala z drobnimi prsti blagodneče glasove ubranim strunam. Tudi hčerka hotelirja g. Jurca je v polni meri rešila svojo nalogo. Zelo efektne in z nepričakovano razumnostjo pa je igrala gospica Meri Ditrichova precej težke skladbe ter se odlikovala zlasti v spremljevanju na glasoviru, medtem ko je gosp. kapelnik z občudovanja vredno sigurnostjo prav mojstrski ubiral mile glasove na svojih izbornih goslih. — Uspeh javne produkcije bil je najpovoljnejši; dokaz temu očitne pohvale, katere je zbrano občinstvo z navdušenjem izražalo tako nadarjenim mladim gojenkam kakor izbornemu njihovemu učitelju. Gotovo je, da igrajo vse gojenke precizno, da pazijo strogo na dušo cele glasbe, na takt in dinamiko, kar je edina zasluga energičnega in neumorno delavnega gosp. Kubišta, kateri razume upravljalstvo udahniti v nežna srca pravi čut prednašanja na glasoviru. V znak globoke hvalečnosti poklonile so mlade gojenke svojem neutrudnemu učitelju dve lepi darili, kar je povzročilo med občinstvom prav pristrčno

sodbo nasprotnika Paulsena, ko bi vendar lahko imenoval tudi še Baumanna, Hönigswalda in druge. Vsi mnogoteri ugovori pa ne omajajo dejstva, da je ta Haecklov literarni testament znamenita knjiga, ker je vsak nazor tako genijalnega učenjaka zanimiv, če tudi ni vselej pravi. Haeckel razpravlja v tem svojem zadnjem delu najglobljeje probleme, skrajne zaključke modernega prirodoslovja, probleme, ki so in bodo še tisočletja prevladovali človeškega duha, in še dolgo čakali končne neoporečne rešitve, kajti v visočinah spekulacije, ki je zapustila trdno podlago realnih tal, drugače ni možno. Ženjalen človek pa zaradi tega pred vprašanji, ki se vrivajo sama ob sebi, ne obstane z resigniranim vzklikom Du Bois Reymonda: Ignorabimus! nego skuša pogoditi rešitev, četudi le začasno. Kdor nima potrebe premišljati o »sedmerih ugankah« sveta, — dotičnih oddelkov Haecklove knjige ne čitaj, sicer se knjiga vlečuma sama priporoča. Kdor hoče zvedeti tudi sodbo nasprotnikov naj jih tudi čita! To bodi naš odgovor na »Slovenec« poskus z zaničljivo sodbo odvracati ljudi od čitanja knjige, ki ne ugaja ukusu klerikalizma.

Boris Z. starejši.

ovacijo gospodu kapelniku, kateri si je s to javno produkcijo utrdil vnovič globoke simpatije med nami.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. aprila.

— Ljubljanski škof je za velikonočne praznike razveselil kranjske Nemce s posebno poslanico, katero je vsakemu posameznemu Nemcu pod njegovo addresso poslal s pošto na dom. Ta poslanica je nekaj izrednega, tako da si štejemo v dolžnost, ponatisniti iz nje vsaj najvažnejši del. Glasi se takole:

»An die Deutschen meiner Diözese. Folgender Ruf gilt den Gläubigen deutscher Nationalität in meiner Diözese, besonders jenen Laibachs.

Woh! wissend, dass sich unter den meiner Oborges anvertrauten Gläubigen auch Gläubige deutscher Nationalität befinden, habe ich von Anfang an betont, dass es mein fester Wille sei, auch denselben vollkommene Gerechtigkeit willfahren zu lassen.

Ich suchte Wege, um mich denselben gebührend zu nähern. Bei meiner kanonischen Visitation in Gottschee ist mir dies gelungen und ich hoffe, dass ich mit den Gottscheern in jenem vertrauten Verhältnis stehe, in welchem Hirt und Herde sein sollen.

Leider war ich in Laibach nicht so glücklich. Nur mit wenigen ehrenwerten deutschen Personen und Familien bin ich in nähere Berührung und Bekanntschaft gekommen. Dieser Umstand hat mich immer geschmerzt. Nichtsdestoweniger habe ich mich bemüht, dahin zu streben, dass sich der Seelsorge die deutsche Bevölkerung Laibachs in keinem Punkte solle beklagen können.

Und in der Tat habe keine Klage gehört. Es ist ja die Hauptkirche Laibachs und der Diözese, die Domkirche nämlich, auch für die Deutschen bestimmt. In derselben ist an allen Sonn- und Festtagen deutsche Predigt, vielfach im Laufe des Jahres, besonders im Mai, deutscher Gottesdienst. Bei den Ursulinen ist an allen Sonntagen deutscher Katechistischer Vortrag samt Litanei und Segen. In der Domkirche habe ich eine deutsche Mission abhalten lassen und lasse in der Fastenzeit, ja hier und da auch im Mai, ausserordentliche deutsche Prediger kommen. An den grössten Jahresfesten pilgere ich selbst in der Domkirche eine deutsche Predigt zu halten. Deutscher Gottesdienst ist ausserdem in der deutschen Ordenskirche. Die Beichtväter in allen Kirchen des Welt- und des Ordensklerus sind jedermann zum Dienste bereit.

Zu meinem grössten Kummer und Schmerz bemerke ich trotzdem bei den Deutschen eine stetig abnehmende Beteiligung an den Predigten, und am Gottesdienste überhaupt, hingegen eine stetig zunehmende Bewegung in der Richtung »Los von Rom«.

Was mag die Ursache davon sein? Die nächste Veranlassung dazu scheint namentlich in Oesterreich der über alle Massen leidenschaftlich entbrannte nationale Kampf gegeben zu haben. Es wird ja in diesem Kampfe Deutschland und Protestantismus als aufs innigste verbunden und letzterer gleichsam als Religion der Deutschen dargestellt. Durch die entschiedene Abwehr der Slaven gegen das Vordringen des Deutschtums wird die Bewegung noch mehr in Fluss gebracht und erhalten.

Nun, ist denn dieser Umstand gewichtig genug, um den Abfall von der Kirche vor Gott und dem Gewissen zu rechtfertigen?

Ta poslanica je nekaj izrednega. Tako se še nikdar noben škof ni Nemcem ponujal in vsiljeval, kakor sedaj škof Anton Bonaventura. Ta poslanica ni družega kakor ljubljanska ponudba, zato se v njej tudi tako oestentativno poudarja, kako izborna je skrbjeno za vsakovrstne nemške pridige in nemško božjo službo. Ostali del poslanice je posvečen dokazu, da je rimska cerkev edino izveličevalna. Pisan je ta del s tisto skrajno navznostjo in vsakdanjostjo, ki je našemu škofu lastna. Čitatelj pride časih v dvome, če škof sploh resno misli, in če se morda ne šal, posebno, ker je datirana ta poslanica z dne — 1. aprila. Škofova tožba o »Los von Rom« je samo pretveza za približevanje Nemcem, kajti gibanje »Proč od Rima« je na Kranjskem tako neznatno, da sploh ne pride v poštev. Resnično pa je, da škof med Nemci nima skoro ni-

kakega osebnega stika. Ali tega je škof sam kriv. Zakaj pa je bil Missia med Nemci tako priljubljen in je imel toliko osebnih zvez z nemškimi krog? Nemci niso bili tedaj nič bolj klerikalni kakor so danes, a Missia je imel pri njih simpatije, ker je primerno nastopal in se primerno obnašal. Missia se je vedel kot gentleman, škof Jeglič je pa vedno — borsanski misijonar. In če Nemci več ne obiskujejo nemških pridig, je tega kriv samo škof sam. kajti to, kar sploh počenja njegova duhovščina, presega že vse meje in prežene tudi najvernejšega človeka iz cerkve. Škof naj primerno nastopa in naj gleda, da si duhovščina zopet kot stan pridobi spoštovanje — pa ne bo imel vzrokov se pritoževati, s poslanicami, kakor jo je sedaj razposlal, pa ne opravi ničesar. Škof nam lahko verjame, da je s svojo poslanico obudil pri Nemcih samo smeh in ogorčenje, pri Slovencih pa nevoljo. In ta nevolja je opravičena in utemeljena. V svoji poslanici prisega škof, da bo vedno varoval ravnopravnost in poudarja, kako je v cerkvi čez potrebo skrbjeno za Nemce, na drugi strani pa njegova lista »Slovenec« in »Doljub« proglašata za izdajstvo, če se Nemcem sploh kaka pravica pripozna in obljata vsakega, kdor Nemcem kako besedo privoši.

— Obč. svet ima v sredo, 6. t. m. ob 5. pop. sejo. Na dnevnem redu so med drugimi tudi naslednja poročila: o povišanju remuneracije pomožnim učiteljem na višji dekliški šoli; o prošnji »Glasbene Matice« za odpis zaostale vodarine; o volitvi odbornika v upravni odbor mestne hranilnice; o pritožbi Jan. Kimovec o neki poseleki stvari; o računskem zaključku mestne hranilnice za leto 1903; o pravih novostih, ki se gasilnega in reševalnega društva; o dovolitvi kredita 200 K za napravo skioptikona na višji dekliški šoli; o dovolitvi kredita 200 K za napeljava posebnega kabla za uporebo skioptikona na isti šoli; o dovolitvi potrebne svote za material v šolski delarni na Barju; o nasvetu upravitelstva, da bi se za elektrarno nabavila dva nova parna kotla in sezidala posebna delavnica; o prometu v mestni klavirni in na živinskih sejmihih tokom leta 1893; o svetu, ki ga je upravitelstvo pokopališča pri Sv. Kristofu odbralo za novo pokopališče; o predlogu obč. svet. Frana Berganta zastran naprave mostu z Opekarske ceste čez Ljubljano in o podaljšanju ceste na Prulah; o prošnji mestnega aluge Filipa Kotarja za podaljšanje dopusta; o prošnji nekega hišnega osebnika za odstop prednosti 3% drž. posojila; o prošnji za podporo šolskemu slugi na I. mestni deški ljudski šoli.

— Boj v ljubljanski tobačni tovarni. »Slovenec« je svojo velikonočno številko posvetil katoliškim cigararjem. To je naravno. Klerikalna stranka ima v tobačni tovarni svojo glavno zaslonbo in zato je naravno, da se zavzema za svoje prijateljce. Naravno je pa tudi, da psuje, saj z argumenti ne more ničesar opraviti. V soboto govori »Slovenec« posebno veliko o koristi, ki jo ima mesto od tovarne. Pred vsem bi bilo potrebno, da pove, koliko imajo klerikalci koristi. Mesto pa nikakor nima tiste koristi od cigararic, kakor »Slovenec« piše. Velika večina delavk stanuje zunanaj Ljubljane, kar jih je pa ljubljanskih, so jih klerikalci, zlasti dr. Krek, že tako naščuvali, da pri naprednih trgovcih in obrtnikih skoraj ničesar več ne kupijo. Kar je specerijskega blaga, kupujejo ga izvečine v klerikalnem konsumu. Resnična korist, ki jo ima mesto, je torej prav skromna, in nikakor ne tako velika, kakor škoda, ki jo ima prebivalstvo. V Ljubljani je zavladala izredna draginja in največ zaradi tega, ker kmet ne more dobiti dekel. Vse dekle so v tobačni tovarni, kar je še poslov na kmetih, so silno dragi in vsled tega so cene vseh živil tako poskočile. Kmetom in mestu bi bilo samo na korist, če bi se v tovarno ne sprejemale delavke s kmetov, marveč samo delavke iz mest. »Slovenec« je tako drzen, da v isti sapi, ko ščuje delavstvo, tudi ogorčeno pisari, da kler-

rikalci nič ne ščujejo. Kdo pa? Vse druge stranke so mirne — le klerikalci ne dajo miru. Ni jim dovolj, da ščujejo na zborovanjih klerikalnih društev, tudi skrivne shode imajo in sicer v konsumnem društvu. Te shode sklicuje strokovno društvo po § 2, udeležujejo se jih pa tudi ne-člani. Prav s to tajno agitacijo se je doseglo, da je konsumno društvo v kratkem dobilo 300 novih članov in da je strokovno društvo na članih tako naraslo. Imeli so v konsumu tudi neko skrivno društvo. Vsak član zarote je moral pokazati pipeo kot znak in izpregovoriti neko besedo, da je smel vsotipiti. Tudi dr. Krek je bil pri ti skrivni družbi. Vzpričo takemu početju se ni čuditi, da so zdaj cigararice tako drzne po-
stale. Kake vrste ljudje nosijo zvo-

spominjamo tudi s gorečo željo, da bi jo dobrotno nebo ohranilo zdravo in srečno še mnogo let.
— **Umrl** je na Veliko noč sju-
traj ob 9. ur. nagloma g. Silvester
Pesjak, posestnik in trgovec ter
mnogoletni občinski svetovalec v
Kamni gorici. Ravnal je bil sila de-
laven mož, poštenjak in odkrit ana-
čar ter blega slovenska duša. Vse
preb valstvo, domače in iz okolice,
ga je spoštovalo. Pa tudi tujec, ki se
je z njim le seznanil, ga je takoj ce-
nil kot moža-poštenjaka. Zepustil je
sina in štiri odrasle hčerke. Vrlo mu
možu hodi zemljica lahta!
— **Ljubljanska podružnica**
društva poštinih uradnikov na
Dunaju priredi v torek, dne 7.
aprila t. l. ob osmih zvečer v stekle-
nem salonu restavraciji »pri Zvezd«
zborovanje z nastopnim dnevnim re-
dom: 1. O našem nedeljskem in praz-
niškem početku. Poroča asistent Du-
lansky 2. O našem domstvu. Poroča

stolico k svoji postelji in zadremal,
pristopil je Pavlič k njemu in ga sunil
s ostrim žepnim nožem v levo stran
vratu. Ciglar se je zgrudil na tla, ne da
bi dal glasu od sebe. Nato je planil
Pavlič še na Malenška, ki je sedel ne-
kaj korakov preč na stolu in ga sunil
z nožem s tako silo v levo lice, da mu
ga je predrl in izbil dva zoba. Malen-
šek je poklical strežaja Ivana Vrečarja,
ki je vzel Pavliču nož iz rok. Pavlič je
ostal po dejanju v sobi in je na vpra-
šanje strežajevo, kaj je naredil, dejal
pokazavi na Ciglarja: »Ta je že kre-
pav« in pokazavi na Malenška: »Ta
pa bo krepor«. Nato je strežaj odgnal
Pavliča v drugo sobo, kjer so ga stra-
žili, dokler ni prišla v nbožnico poli-
cijska komisija, kateri je Pavlič po-
vedal, kako sta ga Malenšek in Ciglar
jezila. Pavlič se je dobro zavedal, kaj
da je storil in je dejal: »Zdaj bom
imel vsaj gmah, ko sem to kompanijo
razbil« in ko se mu je pokazal nož, s

Bolgerov — le Poljaki so manjkali
— ter sklenili v daljši resoluciji
svoje simpatije Rusiji, želeč ji zmago
nad Japonci. V imenu Slovencev je
podpisal resolucijo Frank Sakser.
Nato se je ustanovila »Vseslo-
vanska zveza«, v kateri zastopa
Slovenec g. Sakser. — Gena bom
baša padla. Glavni špekulant na
bombaževem trgovišču v Ameriki,
Sully, je napovedal konkurz ter zna-
šajo pasiva več milijonov. Valed tega
je takoj padla cena bombaža od 16
na 10 dolarjev. — Slovenci v
Elyju (Minnesota), ki tvorijo večino
mestnega prebivalstva, se letos uda-
leže meštnih volitev s lastnimi kan-
didati ter je upanje, da tudi pred-
sedaj sta postala kandidata
Ivan Govže in Martin Skala.
— **Današnji list** ima prilogo
»Sanatogen«

umetnost. — Vestnik. — Uradni raz-
pisi učiteljskih služb.

Telefonska in brzojavna poročila.

Poljane nad Škofjo Loko
5. aprila. V gostilniških prostorih
župana Ignacija Čadeža se je tu
vršil velik shod, katerega je skli-
cal kandidat neodvisnih kmetov,
Jože Novak. Navzočih je bilo
kakov 300 kmetov iz poljanske,
javorske, tratarske in tudi drugih
občin. Govorili so kandidati No-
vak, nadučitelj iz Poljan Perko,
posestnik Franc Šliber iz Selc
in učitelj Anton Germek iz Bu-
kovic. Kandidatura neodvisnega
kmeta Joža Novaka je bila so-
glasno sprejeta z velikim navdu-
šenjem. Shod se je vršil popol-
noma mirno, ker ni bilo nobenega
nasprotnika.

Poljane nad Škofjo Loko
5. aprila. Shod v Srednji vasi je
sijajno uspel. Bilo je nad 300
udeležnikov. Župan Novak je bil
soglasno proglašen kandidatom.
Nasprotna stranka se shoda ni
udeležila.

Poljane nad Škofjo Loko
5. aprila. Vrla neodvisna rodoljuba
Stanovnik in Kos sta imela
v Podobenem in v Delnicah
shod neodvisnih kmetov, ki se je
sijajno obnesel.

Gradec 5. aprila. Tu je v
starosti 87 let umrl član gospod-
ske zbornice baron Rudolf Hackel-
berg.

Dunaj 5. aprila. Za danes
določene skupne ministrske kon-
ference so se preložile ne po-
znejši čas.

Dunaj 5. aprila. Oficijozno se
razglša, da je šef generalnega
štaba baron Beck obolel, da pa
ni nikake nevarnosti.

Dunaj 5. aprila. »Fremden-
blatt« javlja, da je vojno ministr-
stvo pozvalo tiste oficirje, ki so se
oglasili za vstop v macedonsko
žandarmerijo, naj brzojavno odgo-
vore, če so zadovoljni z novimi
pogoji. Izmed oglašenih oficirjev
se izbero en major, en stotnik in
dva druga oficirja.

Dunaj 5. aprila. Vilma grofica
Festetics, ločena soproga grofa
Pavla Festeticsa, je hotela iz ne-
znanih vzrokov skočiti v Donavo.
Rešila sta jo njen sin in neki
redar.

Praga 5. aprila. V Libercah
je umrl član gospodske zbornice
baron Liebig v starosti 65 let.

Budimpešta 5. aprila. Včeraj
je bil močan potres, ki se je po-
sebnost čutil v Temesvaru, a tudi
v Pančevi, v Belem gradu, v So-
fiji, v Ruščuku in v Solunu, kjer
se je v srbski šoli podrl neki zid
in sta bili dve osebi ranjeni, ena
pa ubita.

Rusko-japonska vojna.
London 5. aprila. Iz Sang-
haja se poroča, da imajo Japo-
nci že 260.000 mož v
Koreji, v garnizijah pa je pri-
pravljenih 60.000 mož, ne glede
na rezerve, ki še niso mobilizirane.
Generalni štab varuje glede vojne
največjo tajnost.

London 5. aprila. Iz Čifu se
poroča, da Japonci izkrcavajo v
Čemulpu vedno nove vojaške čete.
Admiral Togo jih varuje s svojo
eskaadro. Zaradi slabih cest se
avtomobili ne morejo porabljati.

Gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica v**
Kamniku. V mesecu marcu 1904
je 191 strank vložilo 66.144 K 45 h,
126 strank vzišlo 24.963 K 01 h,
18 strankam izplačalo se je posojil
37.380 K, stanje hranilnih vlog
985.709 K 74 h, stanje hipoteknih
posojil 704.656 K 64 h, denarni pro-
met 178.558 K 11 h.

— **Mestna hranilnica v**
Kranju. V mesecu marcu 1904
je 379 strank vložilo 129.436 K 54 h,
331 strank vzišlo 87.438 K 47 h,
4 strankam izplačalo se je posojil
3.800 K, stanje hranilnih vlog
3.281.753 K 37 h, stanje posojil
1.962.268 K 15 h, denarni promet
337.477 K 97 h.

Posudky lékařské o Sanatogenu.

Laik může se myliti, když soudí o věci, která jest mu
známa pouze ze svého účinku. Laik nemá důkladných odborných
vzdělaností jako lékař. Ale také lékař jest jen člověk. Také
on se může myliti, může účinky posilujícího prostředku přeceno-
vat a nebo zneužívat.

Úsudek jednoho lékaře nebyl by proto dostatečný, kde by
se jednalo o to, určití definitivně cenu Sanatogenu jakožto pří-
rodního prostředku siličného a občerstvujícího. Proto prosili jsme
větší počet lékařů, aby nám oznámili, jaké pozorování a zkušenosti
činili u pacientů se Sanatogenem. Přes 100 odpovědí
máme po ruce. Všecky odpovědi potvrzují souhlasně neobyčejně
vysokou cenu Sanatogenu. Jeden lékař může se myliti, 100 lé-
kářů nikoli! To přizná každý. Pokud místo stačí, uvedeme zde
některé odpovědi.

Sanatogen proti slabosti nervů atd.

Pan vrchní státní lékař Dr. Schwartz v Ber-
lině píše:

„Neváhám po uzření výsledku označiti Sanatogen
za prostředek, který siličně a občerstvující par excellence.
Užívá-li se ho třikrát denně čajovou lžičkou v mléce, zmizí v ně-
kolika dnech charakteristické, s ústředí vycházející zjevy oné
nemoci, která jest známa pod jménem neurasthenie...“

Pan Dr. med. Albert Wiedewald ve Svatojanské
nemocnici v Solnhraedech píše:

„Sděluji Vám, že se Váš výrobek v mém případě — jednalo
se o pokročilou neurasthenii — skvěle osvědčil. Mohu Sana-
togen jen co nejvíceji doporučiti; jest to dosud nejpřekonané
specifum k sesilení nervů.“

Pan Dr. med. Scharf ve Štětíně píše:

„Trvám na svém náhledu, že Sanatogen musí slávit triumfy
zejména při sexuální neurasthenii. S přáním, aby Váš výborný
výrobek došel všeobecného zaslouženého ocenění, jsem...“

Pan Dr. Meyer v Aflenz píše:

„Zejména překvapen jsem byl v případě těžké hysterie, kde
všech možných výživných výrobků použito bylo bez výsledku.
Ku své radosti byl jsem s to, po používání Sanatogenu konsta-
tovat brzy zvýšení tělesných sil, zlepšení všeobecného stavu
a přibytí na váze. Pokus, nahraditi Sanatogen lacinějším ná-
jakým výrobkem, přinutil mě k tomu, že jsem se vrátil opět k
Sanatogenu.“

Sanatogen obdržeti lze v lékárnách a drogeriích. Kde ho nelze dostati, tam se obraťte přímo na
BAUER & Cie, Sanatogen-Werke, Berlin SW. 48.

Pan Dr. Weiser, léčebný ústav v N. Městě, píše:

„Vašeho Sanatogenu použil jsem u neurasthenika. Výsledek
byl velkolepý. Již za 14 dní dostavila se velká chuť k jídlu,
mdloby, které měl po léta, přestávaly a za 6 týdnů mohl pacient
úplně zdrav a těžší o 10 liber (před tím mu váhy stále ubývalo)
ústav opustiti.“

Sanatogen jako všeobecný silící prostředek.

Pan tajný rada prof. Dr. med. Tobold, universita
v Berlíně, mezinárodní autorita, píše:

„Sanatogen osvědčil se u mých pacientů, kteří po dlouhých
plicních katarzech a slabotě žaludku nemohli dobře zažívat a stále
scházeli, vynikajícím způsobem jako dietetický prostředek.
Chuť k jídlu znamenitě rostla a váhy těla na to potěšitelně
přibývalo. Rovněž jsem pozoroval i zkusil, že pacienti, kteří po
přetlácené influenici, jak se často stává, měli celý svůj nervový
systém porouchaný a na nichž jeví se známky obtížné neurast-
henie, užíváním Sanatogenu nabývali v době poměrně krátké opět
čerstvosti těla a radosti ze života.“

Pan Dr. med. Gumpert, specialista pro žaludeční
a střevní nemoci v Berlíně, píše:

„Tímto osvědčuji, že jsem poznal Sanatogen jako caseinový
výrobek, který vyniká nade všechny podobné výrobky. Moje
zkušenosti se Sanatogenem vznikly u velkého počtu pacientů (asi
50), jimž dával jsem Sanatogen při nejrozmanitějších onemoc-
něních jakožto výživný prostředek.“

Sanatogen u dětí.

Pan tajný rada prof. Dr. med. H. Fischer v Ber-
lině píše:

„Zkoušel jsem Sanatogen v evangelické — pod protekto-
rátem císařovny stojící — nemocnici v Rummelsburgu u 145 dětí,
které tam jsou denně ošetřovány a byl jsem s výsledkem velmi
spokojen. Dětem na váze přibýlo a požívaly Sanatogen velmi
rády.“

Pan Dr. med. Zimmermann ve Friedrichsfeldu
(Baden) píše:

„Odpovídám, že jako dříve, tak také nyní jsem velmi spo-
kojen s promptními účinky Vašeho Sanatogenu při rachitis (an-
glická nemoc).“

Kramarju je dne 3. t. m. pri skladišču
na južnem kolodvoru padlo ostro
železo na desno roko in mu jo pre-
sekalo.

— **Tatvina.** Dne 31. m. m. pri
plazil se v hodo poslatnika Francos
Logaja v Ravnem, občina Vače neki
Ignacij Rus in ukradel okoli 140 K
denara. 85 starih tolarjev in dvaj-
seto, 3 prstane in en uhan. Tat je
z ukradenim rešim pobegnil.

— **Iz Amerike** se je pripeljalo
včeraj in predvčeršnjim 54 oseb v
Ljubljano.

— **Izgubila** se je rdeča usnjeta
denarnica z vsebino priročno 14 K
v nedeljo zvečer od Z. panove go-
stilne do št. 12 na Starem trgu. Po-
štení najditelj naj jo blagovoli oddati
upravnistvu »Slovenskega Narodna«
ali v hiši št. 12 na Starem trgu III.
nadstropje.

— **Ameriške novice.** Vse
slovenske zveze v Ameriki.
V N. v. Y. rku so se zbrali zastop-
niki Rusov, Malorsov, Čebov, Slo-
vencov, Slovakov, Srbov, Hrvatov in

bitij so postali veseli in zdravi otroci.

— **Radovednim delavkam**
iz tobačne tovarne. To devico
stavljajo v zadnjo »Slovensko vpra-
šanje: če se dr. Tavčar spominja
»Stodštimelna?« Odgovor: Je-li ome-
njena dama imela lastno znanje z
g. dr. Ignacijem Žitnikom, nam ni
znano, znano pa nam je, da je imela
tako znanje z nekim ljubljanskim
kanonikom, in da je tedaj, ko je bil
gosp. Anton Jeglič stolni kaplan ali
nekaž tacega, k temu v sobo na
spoved prihajala. Ta odgovor bode
radovednim deklicam morda zado-
šdal. Pa z Bogom!

Književnost.

— **„Učiteljski Tovarj“** ima
v svoji zadnji številki tole vsebino:
Naznanilo. — Slovenještajerkemu učitel-
stvu! — Z orožjem v roki in v re-
zervi na Amonite! — Pisarna za
zdravljenje naših bolnih stanovskih,
družabnih itd. razmer. — Dopisi. —
Društveni vestnik. — Književnost in

— **„Agrarier Tagblatt“** je
prinešel v svoji velikonočni številki
prevod dr. Ir. Tavčarjevega ro-
mana »Tiberius Pannonicus«. Prevod je prav gladek.

— **Gospa Josipina Hozhe-
varjeva v Krakómu** praznuje jutri
svoj 80. rojstni dan. Gospa Hozhe-
varjeva je znana daleč naokrog kot pod-
pornica in pospeševalnica raznih
dobrodelnih in koristnih zavodov in
ustanov; posebno glede ljudske iz-
obrazbe si je pridobila neverjnih
zaslug, katere so dobile priznanje
celo na Najvišjem mestu. Za Krakó-
ima pa še posebej toliko zaslug, da
se jo bode še pozni rodovi spomi-
njali in jo blagorajali z največjo hva-
ležnostjo. Ob tej redki priliki se je

let stari mestni ubogi Ivan Pavlič iz
Zaprice pri Kamniku je z nožem za-
bodel 79 let starega mestnega ubogega
Jerneja Ciglarja, da je bil na licu
mesta mrtev, in 67 let starega, bivšega
tjajkarja Franca Malenška pa hudo ra-
nil. Pavlič je stanoval v ubožnici z
omenjenima in s 87 let starih Fran-
cetom Ravnikom in s 66 let starih
Janezom Piškurjem v eni in isti sobi,
ki je v parterju na levo od vhoda.
Ciglar in Malenšek sta Pavliču nagajala
in ga dražila z raznimi opazkami in
s tem, da sta mu kazala vino, katerega
sta si sama kupila, ne da bi mu ga
dala piti. Vsed tega je bil Pavlič na
Malenška in Ciglarja jezen in je bil
že pred božičem sklenil, da si s stra-
danjem konča svoje življenje, da bode
imel mir pred njima. Devet dni ni ni-
česar jedel in le prigovarjanju zdrav-
nika in duhovnika se je udal, da je
deseti dan začel spet jesti. Sedaj sta
mu Malenšek in Ciglar še bolj nagajala
in v nedeljo sta ga menda spet dražila
z vinom. Ko je potem Ciglar sedel na

No, pa admiral Makarov bo Japoncem že pokazal, da so delali račun brez krčmarja.

Rusi prodirajo s severa na Korejo.

Iz Petrograda se poroča, da prodirata dve ruski diviziji z gorskimi streli z južne Uzurske dalje na jug. Ena divizija se pomika ob reki Tu men proti jugu, druga pa ob vzhodni korejski obali. Kakor se javlja, je prvi ruski oddelek že došel na goro Paktonsan ob izviru reke Jaiu in bo prodiral po tej dolini dalje na jug. Druga divizija je zasedla Pukden, ki se nahaja ob glavni cesti v Vensan, okoli 150 km od mesta, kjer se Japonci izkrcavajo. Predstraže so že došle v Hamheun, 83 km od Vensana. Južno od Hamheuna je zbrana močna japonska armada, ki brani krilo glavne vojske v Vensanu. Ruske in japonske predstraže so že oddaljene kakih 90 km druga od druge.

Admiral Makarov carjenemu telesnemu zdravniku.

Admiral Makarov je poslal carjevemu telesnemu zdravniku dr. Isajevu, ki je poslal portarjski posadki raznih darov, tole brzojavko: Zahvaljujem se iskreno na pošiljki daril moštva in oficirjem. Zadržna moč, ko so napadli Japonci trdnjavo, je bila vroča, a tudi v bližnji bodočnosti se ni nadejati mirnejših časov. Jaz spim oblečen, da sem lahko pravočasno na mestu, kamor me kliče dolžnost, zato ne morem paziti na svoje zdravje, kakor mi Vi priporočate. Navzlic temu pa se počutim razmeroma dobro.

Ruske vojne ladje preže na japonske.

Iz Kadisa na Španskem se poroča, da je tja dospela, ruska oklopna "Aurora" z več torpedovkami ki dan in noč preže na neko japonsko vojno ladjo, ki ima te dni prepluti morisko ožino Gibraltar. V petek je bilo sporočeno, da se bliža Gibraltarju.

O vladivostoški eskadri.

O vladivostoški brodnju se širijo v Londonu najrazličnejše vesti. Med drugim poročajo londonaki listi, da se je eskadra nedavno zopet vrnila v Vladivostok. Za časa svojega križarenja je za plenila več trgovskih ladij in potopila neko japonsko križarko.

Nagodba z Ogrsko.

Budapešta, 4. aprila. Dopisnik »Egyetertesa« je imel razgovor z avstrijskima poslancema grofom Dzieduszyckim in dr. Fuchsom o političnem položaju v Avstriji in o mnenju, kako se bo

sklenila nagodba z Ogrsko. Grof Dzieduszycki je izjavil, da je bojazen, da bi se nagodba sklenila s § 14 edini varok, zaradi česar ne pride do sprave med strankami. Vsi tresni sloji bi morali delovati na to, da bi se s § 14 ne ponižal avstrijski parlament ter se spravil ogrska ustava v nevarnost — Dr. Fuchs je izjavil, da upa, da Čehi po Veliki noči ustavijo obstrukcijo. Tudi težko je reči, kako stališče zavzamejo posamezne stranke, tudi če pride do meritorne razprave o nagodbi. V njegovi stranki je mnenje neugodno. Vsekakor se bo morala zvišati kvota za Ogrsko, ker je sedanja skrajno neugodna. Ogrska pa bo morala tudi za vsak slučaj skleniti nagodbo s § 14. Ako se pa temu upre, ni mogoče v Avstriji na parlamentarnega reda, potem mora razvozlati vozok.

Madjarska šola na Dunaju.

Budapešta, 4. aprila. ogrski listi poročajo, da na minister Khuen-Hedervan ustanoviti na Dunaju madjarsko Ker se stavijo temu načrtu teškoče, hoče grof za sedaj ta napravit v poslopju ogrskega strstva na Dunaju.

Ogrska socijalna demokracija in narodnost

Budapešta, 4. aprila. se je otvoril tujek tridnevni karski shod ogrske socijalne kracije. Prvič pride tokrat tudi narodnostno vprašanje. Ker je to edina organizacija, števila individualne potrebe in vseh nemadjarskih narodov, zanimanje za njo posebno vaki in Romuni.

Demonstracija proti Italijanski kraljevi dvorani v Črni gori?

Belgrad, 4. aprila. V navzočnosti so priredili soprokratje demonstracije proti Demonstracije pa so se udeležili nekateri radikalni visokodol je neki list napačno informirani Rusija iz sovraštva proti in sedanji vladni noče sprejeto voljecev za vojno. Vladskemu zastopniku izrekla žalovanje. (Uradni list je na 2. t. m. priobčil obvestilo poslanika Muravjeva, da se je ukaz za sedaj hvaležni njajo vse ponudbe prostovoljstva Italijanska kraljeva dvorana v Črni gori?

Rim, 4. aprila. Poroč bodeta kralj in kraljica, kmalu v Bari, od tam napr v Črno goro.

Položaj v Macedoniji

Solun, 4. aprila. Turvalstvo v Monastiru je neprestanih naklepov vs razburjeno, da se ne upa

je pisatelja za njegovo delovanje častno odlikoval. Glede stvari same bodi tukaj le rečeno, da Haeckel sam krepko zavrača očitaje npravnega materija lizma. Globoka resnica je, pravi, da istinita vrednost življenja ni v materialnem uživanju nego v pravem delovanju, in prava sreča ni v posvetnem bogastvu nego v krepostnem življenju. Pač se mu zdi sedanja podlaga mladinske vzgoje, kolikor temelji v neresnici, barbarska. Temeljna zapoved njegove etike pa je: »Ljubi bližnjega kakor samega sebe!«

Da Haeckel v svojem obsežnem delovanju ni bil nezmotljiv, to priznamo

*) Nadaljujoč pravi: »Daher sucht man denselben (den ethischen Materialismus) vergebens bei ... Naturforschern und Philosophen ... diesen Materialismus muss man in den Palästen der Kirchenfürsten und bei allen jenen Heuchlern suchen, welche unter der äussern Maske frommer Gottesverehrung lediglich hierarchische Tyrannie und materielle Ausbeutung ihrer Mitmenschen erstreben. Stumpf für den unendlichen Adel der sogenannten rohen Materie und der aus ihr entspringenden herrlichen Erscheinungswelt; unempfindlich für die unerschöpflichen Reize der Natur, wie ohne Kenntnis von ihren Gesetzen, verketzen dieselben die ganze Naturwissenschaft und die aus ihr entspringende Bildung als sündlichen Materialismus, während sie selbst dem letztern in der widerlichsten Gestalt frühnen. (Schöpfungsgesch. pag. 33)

brez zadržka in lahkega stranja, ki jih je zoper nje »Slovenčev« modrijan, pa poslug jenskega učenjaka ne. Očitaje glede »potvarjanja« Haeckel sam že l. 1877 ravnotakrat Semperja, Hiža Reymonda! Ako se nazori niso obdržali, odkrnil se je eden kamen od veličastne zega ni!

Istina je, da je Haeckel, prevzet navdušenja za svoje velike ideje, brzo in smelo zidal. Toda kdo se ne spomni Plutarhovega razmotrivanja, ali ima Aleksander Veliki svojo slavo pripisati bolj svoji hrabrosti ali sreči? Zaključek razmotrivanja je ta, da — pogumni ima srečo. Ko je Haeckel postavil svoj važni nauk o gastreji obrnili so se celo nekateri njegovih pristašev do njega, češ, da je nauk predrzen. Kmalu pa se je zgodilo, da je Haeckel sam našel v prirodi, kar mu je bila zahtevala teoretiška dedukcija in drugi preiskovalci so najdbo potrdili in razširili. Z enako ženjalno smelostjo in čudovito srečo je Haeckel proučeval ontogenijo človekovo in kasneje najdbe so sijajno potrdile, kar so smatrali njegovi nasprotniki za zločin.

Zoper zaključno delo Haecklovo »Die Welträtsel« navaja »Slovenec«

Boje se resnih nemirov. Z ozirom na to, da se dolže civilne oblasti, da ne storijo svoje dolžnosti, je pač jasno, da se tako razburjenje umetno goji v nasprotovanje reformam.

Protiverske demonstracije na Španskem.

Madrid, 4. aprila. V Bilbau je prišlo dne 2. t. m. do krvavih izgredov. R-publikanci in demokratje so spremljali na pokopališču nekoga umrlega sodruga. Nobeden duhovnik ni hotel voditi spreveda. Ta spreved je srečal cerkveno procesijo. Udeležniki pogreba so seželi v duhovnike lučuti kamenje ter streljati na neko šolsko poslopje, kjer je policija imela zaprte tri demonstrante. Nato so demonstrantje naskočili cerkev ter jo hoteli zažgati, kar se jim ni posre-

ovacijo gospodu kapelniku, kateri si je s to javno produkcijo utrdil vnovič globoke simpatije med nami.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. aprila.

— Ljubljanski škof je za velikonočne praznike razveselil kranjske Nemce s posebno poslanico, katero je vsakemu posameznemu Nemcu pod njegovo addresso poslal a pošto na dom. Ta poslanica je nekaj izrednega, tako da si štejemo v dolžnost, ponatisniti iz nje vsaj najvažnejši del. Glasi se takole:

»An die Deutschen meiner Diözese. Folgender Ruf gilt den Gläubigen deutscher Nationalität in meiner Diözese, besonders jenen Laien.

Wohl wissend, dass sich unter

kakega osebnega atka. Ali tega je škof sam kriv. Zakaj pa je bil Missia med Nemci tako priljubljen in je imel toliko osebnih zvez z nemškimi krog? Nemci niso bili tedaj nič bolj klerikalni kakor so danes, a Missia je imel pri njih simpatije, ker je primerno nastopal in se primerno obnašal. Missia se je vedel kot gentleman, škof Jeglič je pa vedno — bosanski misijonar. In če Nemci vedno obiskujejo nemških pridig, je tega kriv samo škof sam. kajti to, kar sploh počenja njegova duhovščina, presega že vse meje in prežene tudi najvernejšega človeka iz cerkve. Škof naj primerno nastopa in naj gleda, da si duhovščina zopet kot stan pridobi spoštovanje — pa ne bo imel vsrkov se pritoževati, s poslanicami, kakor jo je sedaj razposlal, pa ne

SANATOGEN

Pan Dr. med. Pinko, Würzburg, piše:

„Jako dárny citel Vašeho Sanatogenu mál jsem častěji příležitost, dívti se mímofádným ú-pě-hům Sanatogenu u dětí, které, zkrátka, nemohly dále, atsi následkem rachitické skrofulesní či nějaké jiné nemoci.“

Sanatogen při chudokrevnosti a bledniče.

Pan Dr. med. Giuseppe Cipriani, St. Andrae u Cagliani, piše:

„Výsledek, jehož jsem Vaším Sanatogenem docílil v jednom případě anaemie (chudokrevnosti), předeí veškerá moje očekávání i posílám do různých lékařských listů o tom zprávu, aby na to byli upozorněni tlaští lékaři.“

Pan Dr. med. Ludvik Redtenbacher, c. k. primář, představený III. med. oddělení v c. k. všeobecné nemocnici ve Vídni, piše:

„Výrobek Sanatogenu použil jsem opětě na svém oddělení a výrobky tyto osvědčily se velmi zejména u těžkých případů anaemie (chudokrevnosti) také na starších osobách.“

Sanatogen u ženských nemocí.

Pan Dr. med. Wanke, Zorge v Harcu, piše:

„Měl jsem příležitost, užít Sanatogenu u kořet paní, která si stěžovala na nedostatek mléka a setkal jsem se s překvapujícím výsledkem. Netoliko, že zvýšilo se značné množství mléka, nýbrž vzrostla velmi také chuť k jídlu.“

Pan Dr. med. Šl. Möser, Prinzersdorf, piše:

„Užil jsem Sanatogenu u paní, která silnou metrorragií (krvácaním) po abortu (chybném porodu) ležela velmi oslablá a nesnesla žádné potravy, se skvělým výsledkem. Stále vřimutí se ihned zastavilo, sil vřichlědě přibývalo, dostavila se chuť k jídlu a normální zažívání a za krátko bylo jí možno propustiti jako úplně zdravou.“

Sanatogen jest bílý prášek, jenž se užívá po rozpuštění ve studené vodě. Sestává z caseinu, bílkoviny čerstvého kravského mléka, a nejdůležitější součástky mozkové a míchové podstaty, glycerino-fosforové kyseliny. Obě podstaty účinkují, spojené byvše v Sanatogen, velmi výživně na nervový system.

Zé
Sanatogenské dětské útulny.

Před léčením Sanatogenem

Po 4dneš. léčení Sanatogenem

Jakkoli po zavedení Sanatogenu docházely denně potěšitelné zprávy o úspěších tohoto výrobku, tedy přece považovali jsme za potřebné, abychom disponovali mohli místem, kde přede všemi ostatními medicamenty prováděna by byla napřed racionelní léčba Sanatogenem, aby se mohlo názorně ukázati, co výrobek tento dovede.

Těto okolnosti dlekuje svůj vznik Sanatogenská dětská útulna, která zřízena byla na severu Berlína v lázních Birkenwerder. Za lékařského vedení a za pečlivé, vyškolené obsluhy byli do dětské útulny přijati takoví malí pacienti, kteří nemohli se tělesně vyvíjetí a všichni súčasněni měli radost, jak titu malí, chřadnoucí lidští tvorové vyvíjeli se v čilé děti, těšící se ze života.

Tato změna děje se mnohdy s netušenou rychlostí. Tak psala jedna matka, že svého dítěte za 14 dní „ani nepoznala“. V pojednání německého medicinského týdeníku („Deutsche medicinische Wochenschrift“) jsou zaznamenány úspěchy, jichž bylo docíleno a také vyobrazení, jež tuto přinášíme, vzata jsou od tamud.

A tak i dětskou útulnou podán jest důkaz, že Sanatogenem otevřeny byly zcela nové, šťastné cesty vyživování nemocných.

Obšírná sdělení o Sanatogenu obsažena jsou v ilustrované brožurě, kterou zašleme každému čtenáři tohoto na požádání zdarma a franko.

rikalci nič ne ščujejo. Kdo pa? Vse druge stranke so mirne — le klerikalci ne dajo miru. Ni jim dovolj, da ščujejo na zborovanjih klerikalnih društev, tudi skrivne shode imajo in sicer v konsumnem društvu. Te shode sklicuje strokovno društvo po § 2, udeležujejo se jih pa tudi ne-člani. Prav s to tajno agitacijo se je doseglo, da je konsumno društvo v kratkem dobilo 300 novih članov in da je strokovno društvo na članih tako naraslo. Imeli so v konsumu tudi neko skrivno društvo. Vsak član zarote je moral pokazati pipe kot znak in izpregovoriti neko besedo, da je smel vstopiti. Tudi dr. Krek je bil pri ti skrivni družbi. Vzpričo takemu početju se ni čuditi, da so zdaj cigariste tako drzne po stole. Kake vrste ljudje nosijo zvo-nee, se vidi iz tega, da sta na shodu na Veliki petek imeli prvo besedo dve tako slaboglasni ženski, kakor sta Cunjarjeva Lenka, ki jo je dr. Krek tedaj, ko še ni bila klerikalna, v »Glasniku« označil kot nekako po-nočno tico, in stara Morhorčičeva Lenka, kateri je njen zidar ponoči skozi okno ušel. Kdo je bila tista baba, ki se je spravila nad »Slov. Naroda«, ne vemo. »Slovenec« jo ime-nuje vrlo ženo, a njenega imena se ne upa povedati. Gotovo ga je sram te »vrle žene«, saj sicer rad postreže z imeni. No, ime bomo že se izve-deli. Tudi Marija Klepetec se je v sobotnem »Slovencu« oglasila proti nam. Naj bi raje povedala, kako in zakaj so jo spodili iz stanovanja v društveni hiši na Zobju in kako se nosi denar na pošto. Toliko za danes. Vredstvu tobačne tovarne pa priporočamo, naj gleda, da že na-stane v tobačni tovarni red — če ne gre drugače, pa naj tovarno za nekaj časa zapre.

— **Zadoščanje g. župniku A. Bercetu v Sori.** Na drugi strani prinašamo izjavo Ivana Stareta, posestnika in občinskega svetovalca v Sp. Senici, s katero daje zadošče-nje svojemu župniku, o čigar pastir-stvu se je, kakor pravi, v neprevid-nosti nabujkan in zapeljan (od du-hovne strani!) nerodno in žaljivo iz-razil; g. župnik Bercet uživa vsled svojega solidnega in vrliga značaja pri svojih župljanih ljubezen in spo-štovanje — pri škofu pa zaničevanje, ker se ne da upreči v fanatično agi-tacijo za brezstolne klerikalne na-mene, temveč išče v svojem stanu le idealen poklic pravega dušnega pastirja med kmetiskim ljudstvom. Škof ga odstavlja — ljudstvo pa grozi pri vsakem takem škofovem poskusu — z običajnimi konsekvenci. Gospod Bercet je še vedno v Sori!

— **Vera peša.** Na Veliki petek, ko so pravi kristjani razmišljevali o smrti našega Zveličarja, sta se latila kranjska kaplana Pengov in Rybšek z lemenatarjem Gogolo po kranjski okolici od hiše do hiše, od štarije do oštarije in bračila glasove a klerikalnega kandidata.

— **V Stari Leki** poka onotna hranilnica in posojilnica. Tako je povedal na zvečer shodu kleri-čalni kandidat Demšar. In kdo bo pel škodo, ki so jo s tem provzro-ili nepravišljeni kaplanje? Nihče ruzi, kakor zapeljani kmet.

— **Konsum v Dolenji vasi ri Ribnici.** Zadnje dejanje žalo-re »Začetek in konec konsuma v olenji vasi« se bode vršilo pred krožnim sodiščem v Novem estu. Razprava bo trajala kar tri ni, namreč 20, 21. in 22. t. m.

— **„Agrarier Tagblatt“** je inšel v svoji velikonočni številki evod dr. Iv. Tavčarjevega ro-a »Tiberius Pannonicus«. evod je prav gladek.

— **Gospa Josipina Hozhe-rijeva v Krškem** praznuje jutri 80 rojstni dan. Gospa Hozheva je znana daleč naokrog kot pod-rica in pospeševalka raznih brodelnih in koristnih zavodov in tanov; posebno glede ljudske iz-razbe si je pridobila neveljavih slug, katere so dobile priznanje o na Najvišjem mestu. Za Krško a pa še posebej veliko zaslug, da jo bodo še pozni rodovi spomi-ali in jo blagovarili z največj hva-nostjo. Ob tej redki priliki se je

spominjamo tudi z gorečo željo, da bi jo dobitno nebo ohranilo zdravo in srečno še mnogo let.

— **Umrl** je na Veliko noč zju-traj ob 9. uri nagloma G. Silvester Pesjak, posestnik in trgovec ter mnogoletni občinski svetovalec v Kamni gorici. Rjajnik je bil sila de-laven mož, poštenjak in odkrit sna-čaj ter blaga slovenska duša. Vse prebivalstvo, domače in iz okolice, ga je spoštovalo. Pa tudi tujec, ki se je z njim le seznanil, ga je takoj ce-nil kot moža-poštenjaka. Zapustil je sina in štiri odrasle hčere. Vrlemu možu hodi zemljica lahka!

— **Ljubljanska podružnica društva poštinih uradnikov na Dunaju** priredi v četrtek, dne 7. aprila t. l. ob osmih zvečer v stekle-nem salonu restavracije »pri Zvezd« zborovanje z nastopnim dnevnim re-dom: 1. O našem nedeljskem in praz-niškem počitku. Poroča asistent Du-lansky 2. O našem dopustu. Poroča oficial Podgornik

— **Odlični slovenski šah-hist** gosp. J. Vidmar stud. tech. igral je včeraj popoldne v kavarni »Valvazora« slepo na enkrat z osmimi boljšimi šahisti ljublj-an-skimi. Boj je trajal čez 4½ ure. Do bil je 5 partij, 2 je izgubil, ena je bila remis. Vse je obudovalo njegov fenomenalni spomin. Znal je pono-viti vsakemu igralcu vse potere vsake igre. Človek, ki ni bil navošč, ne bi mogel verjeti o možnosti ta-cega velikanskega spomina. Gospod Vidmar je bil predlansko leto že na Dunaju dobil med dunajskimi šah-ovimi mojstri 4. mesta, t. n. p. 5. Mo-rebiti ne bo dolgo tega, da bo mali slovenski narod poslal tega svojega sina v svetovni boj prvih šahovskih korilej, kamor pošiljajo Rusi svojega Čigorina, Madžari svojega Marozija itd. Jugoslovani še niso do danes nobenega poslali.

— **„Vojaško podporno društvo“** se je ustanovilo v Sto-žicah (občina Ježica). Društvo si misli napraviti tudi svojo zastavo. Blagohotni prispevki za zastavo a se pošiljajo načelniku v Stožicah.

— **Požar.** Iz Borovnice se nam poroča: Velikonočno nedeljo jutraj ob 3. uri jela je goreti na Bregu pri Bo-rovnici Fr. Svigljeva novozgrajena tvr-nica za upognjeno pohištvo. Ogenj je nastal bržkone vsled malomarnosti ka-kega delavca, v gorenjih prostorih tvornice, ki je učinil mnogo škode. Go-vori se kakih 20 tisoč K. Zgorelo je poleg tvornice tudi dosti lesa in 500 že izdelanih, za pošiljatev pripravljenih stolov. Borovniška požarna bramba prihitela je še pravočasno na lice mesta in omejila ogenj, da ni uničil strojev in zraven stoječe vodne žage in hiše. Švigelj ima vsa druga poslopja zava-rovana pri banki »Slaviji«; tvornico za stole zavaroval je pa za 26 tisoč K pri — škofovi zavarovalnici. — Sedaj ima ta hvalisana zavarovalnica prilično po-kazati se kulantno. Vederemo!

— **Na Stari Vrhnik** je včeraj ob pol 7 uri zvečer začelo go-reti pri Jurju H. mevca. Ogenj se je raztegnil na hišo lesotrožca Josipa Mešca p. d. Kokalja dalje na Cser-mannovo in na Mihečev hišo. Vse je popolnoma pogorelo. Škoda je jako velika. Dve pogoreli posetvi sta zavarovani pri škofovi zavarovalnici.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Begunjah** (Gorenjsko) priredi v nedeljo 10. aprila t. l. v salonu g. V. Šturma v Poljčah gledališko predstavo.

— **Opekla se je.** Dne 1. t. m. je pekla žitna deklica Marija Derčarjeva, hčerka Jerneja Derčarja, posestnika v Podgori, občina Prečna pri Novem mestu kompir. Pri t. m. se ji je vnela obleka in začela g-reti. Deklica je po levi strani života, po levi roki in levi nogi hudo ope-čena. P. epeljal so jo v bolnico.

— **Šestindeset let star morilec.** V nedeljo popoldne se je zgodil v mestni ubožnici v Vod-matu grozen zločin. Šestindeset let stari mestni ubogi Ivan Pavlič iz Zaprice pri Kamniku je z nožem za-bodel 79 let starega mestnega ubogega Jerneja Ciglarja, da je bil na lice mesta mrtev, in 67 let starega, bivšega tiskarja Franca Malenška pa hudo ra-nil. Pavlič je stanoval v ubožnici z omenjenima in s 87 let stari Fran-cetom Ravnikom in s 66 let stari Janezom Piškurjem v eni in isti sobi, ki je v parterju na levo od vhoda. Ciglar in Malenšek sta Pavliču nagajala in ga dražila z raznimi opazkami in s tem, da sta mu kazala vino, katerega sta si sama kupila, ne da bi mu ga dala piti. Vsled tega je bil Pavlič na Malenška in Ciglarja jezen in je bil že pred božičem sklenil, da si s stra-danjem konča svoje življenje, da bode imel mir pred njima. Devet dni ni ni česar jedel in le prigovarjanju zdrav-nika in duhovnika se je udal, da je deseti dan začel spet jesti. Sedaj sta mu Malenšek in Ciglar še bolj nagajala in v nedeljo sta ga menda spet dražila z vinom. Ko je potem Ciglar sedel na

stolico k svoji postelji in zadremal, pristopil je Pavlič k njemu in ga sunil z ostrim žepnim nožem v levo stran vratu. Ciglar se je zgrudil na tla, ne da bi dal glasu od sebe. Nato je planil Pavlič še na Malenška, ki je sedel ne-kaj korakov preč na stolu in ga sunil z nožem s tako silo v levo lice, da mu ga je predril in izbil dva zoba. Malen-šek je poklical strežaja Ivana Vrečarja, ki je vzel Pavliču nož iz rok. Pavlič je ostal po dejanju v sobi in je na vprašanje strežajevo, kaj je naredil, dejal pokazaviši na Ciglarja: »Ta je že kre-pav« in pokazaviši na Malenška »Ta pa bo krepov«. Nato je strežaj odgnal Pavliča v drugo sobo, kjer so ga stra-žili, dokler ni prišla v ubožnico poli-cijska komisija, kateri je Pavlič po-vedal, kako sta ga Malenšek in Ciglar jezila. Pavlič se je dobro zavedal, kaj da je storil in je dejal: »Zdaj bom imel vsaj gmah, ko sem to kompanijo razbil« in ko se mu je pokazal nož, s katerim je izvršil zločin, je rekel »Po-šteno, s tem sem ga«. Na vprašanje, kaj je vendar mislil, da je na svoja stara leta kaj takega storil, se je od-rezal: »Jeza me je prišla, kakor gad sem bil«. Sploh je Pavlič pri popolni zavesti in je zdrav, vidi dobro, samo nekoliko slabo sliši. V Ljubljani je že nad 50 let in je znan pod imenom »Predivar«, katero ime so mu pride-jali, ker je prodajal pred rotovžem pre-divo. Malenšek opisuje Pavliča kot hu-dobnega, zavratnega človeka in pravi, da je bil Pavlič vedno v domišljiji, da on in Ciglar o njem govorita in se z njim norčujeta. Napadel je oba z na-menom, da bi ju usmrtil. Zjutraj pred napadom je dejal, da morajo sobo in hodnik dobro pomesti, češ, da bode popoldne prišlo v ubožnico mnogo ljudi. In to se je res zgodilo. Malenška so odpeljali v bolnišnico. Njegova po-škodba ni nevarna. Ciglarjevo truplo so prenesli v mrtvašnico. Pavliča so aretovali in izročili sodnji, kjer bodejo morali zdravniki dognati ali je Pavlič izvršil zločin pri polni pameti ali se mu je pamet zmešala.

— **Divja vožnja.** Dne 3. t. m. ob 3¼. uri ponoči preodila sta De-lenčeva hlapca Ivan Bonač in Josip Verhovc v nabujšem diru po Zve-zdarskih ulicah proti šentjakobsk-mu trgu. Neki redar je hotel konja usta-viti, ko pa je to hlapec Ivan Bonač zapazil, je začel neusmišljeno bti po konjih, ki sta kakor divja drela čez šentjakobski most, po Cizovi in Emonski cesti, Vegovih ulicah do Kongresnega trga, kjer se je na ovinku voz prevrnil in oba hlapca sta padla z voza. Verhovc je odle-tel daleč proč in se je pri padcu iz bil več zob in se sploh tako poško-doval, da se ga morali z rešilnim vozom prepeljati v bolnišnico. Ivan Bonač je padel pred voz in se je tudi precej pobil. Voz se je hudo polomil. Hlapca Bonača je potelja zaprla.

— **Napad.** Delavec Ivan Vižar, stanujoč na Opekarski cesti št. 47, je dne 3. t. m. popoldne v baraki užit-ninskega paznika na Opekarski cesti napadel ribiča I. N. stanujočega v Velikem stradanu št. 9, kateri je imel v kuhinji pripravljen očetov Udaril ga je dvakrat po obrazu. N se je Vižarja zbal in je zbežal skozi okno iz barake. Vižar je tekel za njim in ga na travniku ujel, kjer ga je z žepnim nožem dvakrat udaril po lcu, da ga je ranil. Vižarja je policija zaprla.

— **Zaradi cigarete sta se spila.** Včeraj popoldne sta se v Zvezdarskih ulicah št. 10 spila za radi cigarete književski vajenec Ru-dolf Skrajnar, star 16 let in tiskarski pomočnik Rudolf Pust, star 17 let. Pust je prijel Skrajnarja za vrat in ga daval, nakar je ta, ko se mu je izvil iz rok, pograbil na mizi ležeč odprt žepni nož in sunil Pusta v trebuh, da mu je izstopilo črevo. Pusta so prepeljali v deželno bolnico, Skrajnarja pa je policija aretovala. Poškodba Pust-va je zelo nevarna.

— **Nezgoda.** Delavcu Ivanu Kramarju je dne 3. t. m. pri skladišču na južnem kolodvoru padlo ostro železo na desno roko in mu jo pre-sekalo.

— **Tatvina.** Dne 31. m. m. pri-plazil se je v hišo posestnika Franca Logarja v Ravnem, občina Vače neki Ignacij Rus in ukradel okoli 140 K denara. 85 starih tolarjev in dvaj-setic, 3 prstane in en uhan. Tat je z ukradenimi rečmi pobegnil.

— **Iz Amerike** se je pripeljalo včeraj in predvčeršnjim 54 oseb v Ljubljano.

— **Izgubila se je rdeča usnjata** denarnica z vsebino priložno 14 K v nedeljo zvečer od Z. panove go-tilne do št. 12 na Starem trgu. Po-šteni najditelj naj jo blagovoli oddati upravištvu »Slovenskega Naroda« ali v hiši št. 12 na Starem trgu III. nadstropje.

— **Ameriške novice.** Vse slovenske zveze v Ameriki. V N. W. Y. rku so se sbrali zastop-niki Rusov, Malorinov, Čebov, Slo-venecov, Slovacov, Srbov, Hrvatov in

Bolgarov — le Poljaki so manjkali — ter sklenili v daljši resoluciji svoje simpatije Rusiji, želeč ji zmaga nad Japonci. V imenu Slovencev je podpisal resolucijo Frank Sakser. Nato se je ustanovila »Vseslo-vanska zveza«, v kateri zastopa Slovenec g. Sakser. — Cena bom-bažu padla. Glavni špekulant na hombaževem trgovišču v Ameriki, Sully, je napovedal konkurz ter zna-šajo pasiva več milijonov. Vsled tega je takoj padla cena bombaža od 16 na 10 dolarjev. — Slovinci v Elyju (Minnesota), ki tvorijo večino mestnega prebivalstva, se letos ude-leže mestn. h. volitev z lastnimi kan-didati ter se upanje, da tudi predro. Dosledaj sta postavljena za kandidata Ivan G. v. in Martin Skala.

— **Današnji list** ima prilogo »Sanatogen«

— **Najnovejše novice.** Nemški cesar kot nesrečni snubec. »Brumenia« poroča, da je nemški cesar hotel svoječasnno v Ko-danju snubiti za svojega sina prestolo-naslednika princezino Aleksandro Kum-berlandsko. Vojvoda Kumberlandski pa se je cesarju izognil ter odpotoval, ker je bila princezinja takrat že zaročena z velikim vojvodo Meklenburg-Schwerin.

— **Afera dr. Orlovskega.** Z vsakim dnem se pojavljajo nova raz-kritja o sleparijah dr. Orlovskega. Se-daj je prijavila hči nekega dunajskega meščanske šolskega ravnatelja, da se je dr. Orlovski z njo zaročil ter ji iz-vabil 32.000 K.

— **Dva sleparja.** Na Dunaju so zaprla dva elegantna sleparja, ki sta napravila nad 100.000 K dolga, dasi nista imela ne premoženja ne službe. Prvi je 32letni E. M. Obauer p. l. Bauerfeldt, sin bivšega višjega čast-nika iz Grada, drugi pa bivši nadpo-ročnik Jos. Matlekovič, ki je moral zaradi dolgov odložiti svojo šaržo. — Obauer je bil že vse v svojem življenju, toda brez stalnosti in poštenja. Zadnji čas se je poročil s hčerjo nekega du-najskega meščanskošolskega ravnatelja, ki je imela 10.000 K dote. Doto sta s prijateljem v dveh tednih zapravila, potem pa je pustil svojo mlado ženo v največji bedi.

— **Veliko pomeverjenje.** V Parizu so prijeli Avstrijca Niebenzahla, ki je v neki trgovini v Ameriki pone-veril 600.000 frankov.

— **Prodani vojni načrti.** Ruski ritmister Ivkov, ki je baje pro-dal Avstriji mobilizacijske načrte Polj-ske za 600 rubljev, je bil obsojen v 24 letno ječo.

— **Žensko maščevanje.** V Aradu je imel kamnosek Peter Krot tri ljubice. Nazadnje pa je dve ostavil s posledicami, s tretjo pa si uredil skupno gospodinjstvo. Zapuščeni ljubici sta s pomočjo nekega vojaka napadli ljubice in njegovo priležnico ter ju polili z vitrijolum. Mož je v groznih mukah umrl, dočim je njegova ljubica oslepela.

— **Visok račun.** Leta 1898 je prišel v konkurz graščak Dominik marki Pandolfi, ki je bil tudi lastnik tako-zvane gore Sv. Uršule pri Slov. Gradcu. Konkurni oskrbnik dr. Budik na Du-naju si je zaračunal 36.000 K stroškov.

* **Sirovo ali zavreto mleko?** Skrbne matere so v veliki skrb, kakšno mleko naj dajo svojim ljubljencem. Sterilizirajte mleko v Sox-hletovnem aparatu, se je do nedavno splošno čulo. Kar naenkrat pa je prišel sloviti iznajditelj difterijskega seruma, profesor pl. Behring, s trditvijo, da je zavreto mleko škodljivo in poglavitni vzrok izumiranju otrok na Nemškem. Kaj sedaj? Eni prepovedujejo sirovo mleko, drugi pa zavreto. Brez mleka pa otroci ne morejo biti. Pri nekem zadevnem raz-govoru se je v berolinski medicinski družbi predlagalo, naj se daje otrokom sterilizirano ali zavreto mleko z neko-liko Sanatogenom, ki mleku zopet da snovi, ki so se med vretjem izgubile in kar zopet odstrani slabši okus ste-riliziranega mleka. Ta predlog se je sijajno obnesel. Iz slabotnih, hirajočih bitij so postali veseli in zdravi otroci.

— **Radovednim delavkam iz tobačne tovarne.** Te device stavljajo v zadnjem »Slovencu« vprašanje: če se dr. Tavčar spominja »Stoštšimelna«? Odgovor: Jeli ome-njena dama imela tatunsko znanje z g. dr. Ignacijem Žitnikom, nam ni znano, znano pa nam je, da je imela tako znanje z nekim ljubljanskim kononkom, in da je tedaj, ko je bil gosp. Anton Jeglič stolni kaplan ali nekaj takega, k temu v sobo na spoved prihajala. Ta odgovor bode radovednim deklicam morda zado-ščal. Pa z Bogom!

— **Književnost.** — **„Učiteljski Tovariš“** ima v svoji zadnji številki tole vsebino: Naznanilo. — Slovenještajerskemu učitelstvu! — Z orožjem v roki in v re-zervi na Amonite! — Pisarna za zdravljenje naših bolnih stanovskih, družabnih itd. razmer. — Dopisi. — Družbeni vestnik. — Književnost in

umetnost. — Vestnik. — Uradni raz-pisi učiteljskih služb.

Telefonska in brzojavna poročila.

Poljane nad Škofjo Loko 5. aprila. V gostilniških prostorih župana Ignacija Čadeža se je tu vršil velik shod, katerega je skli-cal kandidat neodvisnih kmetov, Jože Novak. Navzočih je bilo kakih 300 kmetov iz poljanske, javorske, tratarske in tudi drugih občin. Govorili so kandidat No-vak, nadučitelj iz Poljan Perko, posestnik Franc Šliber iz Selc in učitelj Anton Germek iz Bu-kovice. Kandidatura neodvisnega kmeta Joža Novaka je bila so-glasno sprejeta z velikim navdu-šenjem. Shod se je vršil popol-noma mirno, ker ni bilo nobenega nasprotnika.

Poljane nad Škofjo Loko 5. aprila. Shod v Srednji vasi je sijajno uspel. Bilo je nad 300 udeležnikov. Župan Novak je bil soglasno proglašen kandidatom. Nasprotna stranka se shoda ni udeležila.

Poljane nad Škofjo Loko 5. aprila. Vrta neodvisna rodoljuba Stanovnik in Kos sta imela v Podobnem in v Delnicah shod neodvisnih kmetov, ki se je sijajno obnesel.

Gradec 5. aprila. Tu je v starosti 87 let umrl član gospod-ske zbornice baron Rudolf Hackel-berg.

Dunaj 5. aprila. Za danes določene skupne ministrske kon-ference so se preložile ne po-znejši čas.

Dunaj 5. aprila. Oficijozno se razglša, da je šef generalnega štaba baron Beck obolel, da pa ni nikake nevarnosti.

Dunaj 5. aprila. »Fremden-blatt« javlja, da je vojno ministr-stvo pozvalo tiste oficirje, ki so se oglasili za vstop v macedonsko žandarmerijo, naj brzojavno odgo-vore, če so zadovoljni z novimi pogoji. Izmed oglašanih oficirjev se izbero en major, en stotnik in dva druga oficirja.

Dunaj 5. aprila. Vilma grofica Festetics, ločena soproga grofa Pavla Festeticsa, je hotela iz ne-znanih vzrokov skočiti v Donavo. Rešila sta jo njen sin in neki redar.

Praga 5. aprila. V Liberech je umrl član gospodske zbornice baron Liebig v starosti 65 let.

Budimdešta 5. aprila. Včeraj je bil močan potres, ki se je po-sebno čutil v Temesvaru, a tudi v Pančevi, v Belem gradu, v So-fiji, v Ruščuku in v Solunu, kjer se je v srbski šoli podrl neki zid in sta bili dve osebi ranjeni, ena pa ubita.

Rusko-japonska vojna.

London 5. aprila. Iz Sang-haja se poroča, da imajo Ja-ponci že 260.000 mož v Koreji, v garnizijah pa je pri-pravljenih 60.000 mož, ne glede na rezerve, ki še niso mobilizirane. Generalni štab varuje glede vojne največjo tajnost.

London 5. aprila. Iz Čifu se poroča, da Japonci izkrcavajo v Čemulpu vedno nove vojaške čete. Admral Togo jih varuje s svojo eskadro. Zaradi slabih cest se avtomobili ne morejo porabljati.

Gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica v Kamniku.** V mesecu marcu 1904 je 191 strank vložilo 66.144 K 45 h, 126 strank vzdignilo 24.963 K 01 h, 18 strankam izplačalo se je posojil 37.380 K, stanje hranilnih vlog 985.709 K 74 h, stanje hipoteknih posojil 704.656 K 64 h, denarni pro-met 178.558 K 11 h.

— **Mestna hranilnica v Kranju.** V mesecu marcu 1904 je 379 strank vložilo 129.436 K 54 h, 331 strank dvignilo 87.438 K 47 h, 4 strankam se je izplačalo posojil 3.800 K, stanje hranilnih vlog 3.281.753 K 37 h, stanje posojil 1.962.268 K 15 h, denarni promet 337.477 K 97 h.

Rezalica se odpravi s pravilno porabo Rogaškega „Tempel“ ali „Styria-vrelca“.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 4. aprila 1904.

Naložbeni papirji.

	Denar	Blago
42% majeva renta	99.60	99.80
42% srebrna renta	99.60	99.70
4% avstr. krona renta	99.60	99.70
4% zlata	119.35	119.55
4% ogrska krona	97.95	98.15
4% zlata	118.20	118.40
4% posojilo dežele Kranjske	100.00	100.75
4% posojilo mesta Split	100.25	101.25
4% Zadei	100.00	100.00
4% bos. herc. žel. pos. 1902	100.40	101.40
4% češka dež. banka k. o.	100.00	100.25
4% z. o.	100.00	100.30
4% zst. pismagal. d. hip. b.	101.65	101.85
4% pešt. kom. k. o. z		
4% 10% pr.	106.00	106.90
4% zast. pisma Innerst. hr.	101.00	102.00
4% ogrske cen.		
4% dež. hr.	100.50	101.00
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100.20	101.20
4% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	100.00	101.00
4% obl. češke ind. banke	100.50	101.00
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98.80	
4% prior. dol. žel.	99.50	100.00
4% juž. žel. kup. 1/2.	298.75	300.75
4% avst. pos. za žel. p. o.	101.00	101.70

Srečke.

Srečke od 1. 1854	190.00	191.00
" " 1860 1/2	181.60	181.80
" " 1864	268.00	268.00
" tizske	165.00	167.00
" zem. kred. I. emisije	292.00	292.00
" II	290.00	294.00
" ogr. hip. banke	265.00	269.00
" srbske & frs. 100	88.00	92.00
" turške	126.25	127.25

Basilika srečke

Kreditne	453.00	474.00
Inomoške	81.00	83.00
Krakovske	78.00	83.00
Ljubljanske	67.00	72.00
Avst. rud. križa	52.00	54.00
Ogr.	28.75	29.75
Rudolfove	68.00	73.00
Salburške	77.00	80.50
Dunajske kom.	503.00	513.00

Denice.

Južne železnice	79.75	80.75
Državne železnice	642.50	643.50
Avstr.-ogr. bančne delnice	180.80	181.50
Avstr. kreditne banke	650.25	651.25
Ogrske	759.00	760.00
Zivnostenske	248.50	250.50
Premogovnik v Mostu (Brux)	625.00	628.00
Alpske montan	40.00	41.00
Praske žel. ind. dr.	1900.00	1912.00
Rima-Murányi	488.25	490.25
Trbovijske prem. družbe	348.00	352.00
Avstr. orožne tovr. družbe	469.00	460.00
Češke sladkorne družbe	151.00	155.00

Valute.

C. kr. cekin	1135.00	1139.00
20 franki	19.07	19.09
20 marke	23.45	23.53
Sovereigns	24.96	24.04
Marke	117.25	117.45
Laški bankovci	95.15	95.35
Rubliji	253.00	253.75
Dolarji	4.84	5.00

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 5. aprila 1904.

Termin.

Pšenica za april	za 50 kg K	8.03
" " okt. 1903	"	8.07
Rž " april	"	7.99
Koruza " maj 1904	"	5.17
Oves " maj	"	5.24

Efektiv. 5 ceneje.

Meteorološki poročilo.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nepo.
2	9. zv.	742.8	20	sl. jug	jasno
3.	7. zv.	745.0	0.2	sl. svzhod	megla
	2. pop.	743.0	10.2	sl. vzhod	jasno

3. 9. zv.

4. 7. zv.

2. pop.

Srednja temperatura sobote in nedelje

33° in 51° — normale: 71° in 73° —

Mokrina v 24 urah: 7.0 mm in 0.0 mm

Zahvala.

Za poklonitev vencev kakor tudi za udeležbo pri pogrebu nenadoma umrlega sluga obitno pomožnega društva, gospoda

Maksa Bende

izrekajo slavnemu društvu, prijateljem in znancem iskreno zahvalo

žalujoči ostali.

967 V Ljubljani, 5. aprila 1904.

Angeljnovi milo

Marzeljsko (belo) milo.

972-87

Vozniki

za odvažanje prsti od gradnje hotela „Union“ se takoj sprejmejo.

Prijave pri stavbnem podjetniku Viljemu Treo, na Marije Terezije cesti št. 10. 925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

925-3

S

sta najbolj koristni stedični mili

za hišno rabo!

Dobivate ju po špecerijskih prodajalnicah.

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

972-87

kuharica

Za malo gostilno v malem kraju na deželi se išče

kuharica

katera naj tudi umeje obdelovanje vrta za sočivje.

Ponudbe na upravnishvo „Slov. Naroda“.

963-1

963-1

963-1

963-1

963-1

963-1

963-1

963-1

963-1

963-1

963-1

963-1

963-1

963-1

963-1

963-1